

موسسه حقوقی آوای عدالت سروش

قانون تعیین حدود وظایف و اختیارات و مسئولیتهای ریاست جمهوری اسلامی ایران

قانون تعیین حدود وظایف و اختیارات و مسئولیتهای ریاست جمهوری اسلامی ایران/

فصل اول - وظایف اختیارات رییس جمهوری به عنوان رییس قوه مجریه/

ماده ۱ - در اجرای اصول قانون اساسی (در ارتباط با اختیارات و وظایف ریاست جمهوری) بخشی از اختیارات و وظایف رییس جمهور به شرح مواد آتی می باشد:/

بخش اول - معرفی نخست وزیر و عزل و نصب وزرا و استعفای آنان/

ماده ۲ - رییس جمهوری موظف است حداکثر ۴۸ ساعت پس از ابلاغ رأی تمایل مجلس حکم نخست وزیری را صادر و به وی ابلاغ نماید./

ماده ۳ - در مورد وزاری که کناره گیری می کنند و یا عزل می شوند، نخست وزیر موظف است فرد یا افرادی را به جای آنها تعیین و جهت تصویب کتبا به رییس جمهور معرفی نماید و در مدتی که وزارتخانه ای وزیر ندارد نخست وزیر با موافقت رییس جمهور و تصویب مجلس شورای اسلامی سرپرستی آن وزارتخانه را به عهده خواهد داشت و چنانچه این مدت بیش از سه ماه طول بکشد رییس جمهور و نخست وزیر موظفند گزارشی جهت تصمیم گیری به مجلس شورای اسلامی ارائه دهند./

ماده ۴ - با عنایت به اصل یکمصد و بیست و هفتم قانون اساسی تاریخ تشکیل جلسات هیأت دولت و موضوع مورد بحث قبلاً به اطلاع رییس جمهور می رسد./

بخش دوم - در تصویب نامه ها و آیین نامه ها، عهدنامه، مقاوله نامه ها، قراردادها و پیمانهای بین المللی/

ماده ۵ - تصویب نامه ها و آیین نامه های دولت، پس از تصویب هیأت وزیران به اطلاع رییس جمهور می رسد. رییس جمهور در صورتی که آنرا خلاف قانون تشخیص داد، نظر خود را با ذکر دلیل به دولت اعلام می نماید. قبل از هر گونه اصلاحات لازم، موارد خلاف قابل اجرا نخواهد بود. در صورت اجرا بدون رعایت مقررات این ماده، رییس جمهور می تواند دستور توقف اجرا را صادر نماید./

تبصره - اگر اختلاف نظر بین رییس جمهور و هیأت دولت در مخالفت با قانون به جهت استنباط از قوانین باشد، نظر رییس جمهور معتبر است. بدیهی است در صورت وجود تفسیر قانون عادی و یا تفسیر قانون اساسی رییس جمهور موظف به مراجعه به آن می باشد./

ماده ۶ - رییس جمهور یا نماینده قانونی او موظفند عهدنامه ها، مقاوله نامه ها، موافقت نامه ها و قراردادهای دولت جمهوری اسلامی ایران با سایر دولتها و همچنین پیمانهای مربوط به اتحادیه های بین المللی را پس از تصویب مجلس شورای اسلامی امضا نمایند./

ماده ۷ - به منظور اجرای اصل ۱۲۹ نشانهای کشوری به پیشنهاد وزرای ذیربط و تصویب هیأت دولت نشانهای لشکری به پیشنهاد رییس ستاد مشترک و تصویب فرمانده کل قوا یا مقام مجاز از طرف وی به وسیله رییس جمهور اعطا می شود./

تبصره - دولت موظف است با همکاری دفتر ریاست جمهوری آیین نامه اجرایی اعطای نشانهای دولتی را تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به مورد اجرا گذارد./

بخش سوم - انتخابات و همه پرسی/

۱ - انتخابات/

ماده ۸ - در زمان جنگ و اشغال نظامی کشور، چنانچه برگزاری انتخابات در یک یا چند حوزه انتخابیه امکان پذیر نباشد، رییس جمهور توقف انتخابات در نقاط اشغال شده یا تمامی کشور را، با ذکر مدت کتبا به مجلس شورای اسلامی جهت اخذ تصمیم پیشنهاد می نماید./

تبصره - وزارت کشور موظف است قبل از برگزاری انتخابات گزارش مشروح و مستدل از موارد عدم امکان انتخابات را به رییس جمهور تسلیم نماید./

ماده ۹ - چنانچه در جریان برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی نیز به لحاظ وقوع جنگ، برگزاری انتخابات در یک یا چند حوزه انتخابیه متعسر گردد وزارت کشور بلافاصله گزارش توجیهی شروع توقف انتخابات را به رییس جمهور تسلیم می نماید تا برابر ماده ۸ این قانون عمل نماید./

۲ - همه پرسی/

ماده ۱۰ - رییس جمهور موظف است نتیجه همه پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی ظرف مدت ۵ روز امضا نموده و برای اجرا به مسئولین ابلاغ نماید./

بخش چهارم - در روابط خارجی و بین المللی/

ماده ۱۱ - سفرای جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور توسط وزیر امور خارجه به رییس جمهوری معرفی می گردند. رییس جمهور موظف است ظرف ۵ روز از معرفی، استوارنامه سفیر را امضا نماید./

تبصره - استوارنامه سفیران کشورهای دیگر با تأیید وزارت امور خارجه برای پذیرش تقدیم رییس جمهوری می گردد./

ماده ۱۲ - شرکت در کنفرانسها، سمینارها و اجلاسهای بین المللی که در سطح عالیتین مقام اجرایی کشورها تشکیل می شود در اختیار رییس جمهور می باشد./

فصل دوم - مسئولیت رییس جمهور در اجرای قانون اساسی/

ماده ۱۳ - به منظور پاسداری از قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در اجرای اصل ۱۱۳ قانون اساسی، رییس جمهور از طریق نظارت، کسب اطلاع، بازرسی، پیگیری، بررسی و اقدامات لازم مسئول اجرای قانون اساسی می‌باشد./

ماده ۱۴ - در صورت توقف یا عدم اجرای اصلی از اصول قانون اساسی رییس جمهور در اجرای وظایف خویش برای اجرای قانون اساسی به نوبت مقتضی اقدام می‌نماید و برای این منظور می‌تواند مراتب را به اطلاع بالاترین مقام مسئول مربوطه برساند و علت توقف یا عدم اجرا را خواستار گردد. مقام مسئول موظف است پاسخ خود را مشروحا و با ذکر دلیل به اطلاع رییس جمهور برساند. در صورتی که پس از بررسی به تشخیص رییس جمهور توقف یا عدم اجرا ثابت گردد، نسبت به اجرای اصل یا اصول مربوطه و رفع عوارض ناشی از تخلف اقدام و در صورتی که تخلف مربوط به نخست‌وزیر و وزرا باشد به مجلس شورای اسلامی ارجاع می‌دهد و در غیر این صورت پرونده امر به مرجع صالح ارسال خواهد شد./

ماده ۱۵ - به منظور اجرای صحیح و دقیق قانون اساسی، رییس جمهور حق اخطار و تذکر به قوای سه‌گانه کشور را دارد./

ماده ۱۶ - رییس جمهوری می‌تواند سالی یک بار آمار موارد توقف، عدم اجرا و نقض و تخلف از قانون اساسی را با تصمیمات متخذه تنظیم کند و به اطلاع مجلس شورای اسلامی برساند./

فصل سوم - نهاد ریاست جمهوری/

ماده ۱۷ - به منظور اداره امور نظارت رییس جمهور مندرج در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، نهاد ریاست جمهوری تشکیل می‌شود و دارای شخصیت حقوقی است./

ماده ۱۸ - سازمان و تشکیلات و امور استخدامی نهاد ریاست جمهوری با همکاری سازمان امور اداری استخدامی کشور تهیه و به تأیید رییس‌جمهور رسیده./

فصل چهارم - نحوه رسیدگی به اتهامات و شکایات مربوط به رییس جمهور/

ماده ۱۹ - رسیدگی به اتهامات مربوط به تخلفات در رابطه با وظایف و اختیارات رییس جمهور در صلاحیت دیوان عالی کشور است و در جرایم عادی از طریق دادگاههای عمومی دادگستری تهران و با اطلاع مجلس صورت می‌گیرد./

تبصره - در هر کدام از اتهامات نامبرده رسیدگی مستقیماً به وسیله دادگاه انجام گرفته و دادسرا حق دخالت ندارد./

قانون فوق مشتمل بر نوزده ماده و پنج تبصره در جلسه روز پنج‌شنبه بیست و دوم آبان ماه یک هزار و سیصد و شصت و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۵.۹.۰۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است./

قانون تعیین حدود وظایف و اختیارات و مسئولیتهای ریاست جمهوری اسلامی ایران/

فصل اول - وظایف اختیارات رییس جمهوری به عنوان رییس قوه مجریه/

ماده ۱ - در اجرای اصول قانون اساسی (در ارتباط با اختیارات و وظایف ریاست جمهوری) بخشی از اختیارات و وظایف رییس جمهور به شرح مواد آتی می‌باشد:/

بخش اول - معرفی نخست‌وزیر و عزل و نصب وزرا و استعفاى آنان/

ماده ۲ - رییس جمهوری موظف است حداکثر ۴۸ ساعت پس از ابلاغ رأی تمایل مجلس حکم نخست‌وزیری را صادر و به وی ابلاغ نماید./

ماده ۳ - در مورد وزاری که کناره‌گیری می‌کنند و یا عزل می‌شوند، نخست‌وزیر موظف است فرد یا افرادی را به جای آنها تعیین و جهت تصویب کتبا به رییس جمهور معرفی نماید و در مدتی که وزارتخانه‌ای وزیر ندارد نخست‌وزیر با موافقت رییس جمهور و تصویب مجلس شورای اسلامی سرپرستی آن وزارتخانه را به عهده خواهد داشت و چنانچه این مدت بیش از سه ماه طول بکشد رییس جمهور و نخست‌وزیر موظفند گزارشی جهت تصمیم‌گیری به مجلس شورای اسلامی ارائه دهند./

ماده ۴ - با عنایت به اصل یکصد و بیست و هفتم قانون اساسی تاریخ تشکیل جلسات هیأت دولت و موضوع مورد بحث قبلاً به اطلاع رییس‌جمهور می‌رسد./

بخش دوم - در تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌ها، عهدنامه، مقاله‌نامه‌ها، قراردادها و پیمانهای بین‌المللی/

ماده ۵ - تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت، پس از تصویب هیأت وزیران به اطلاع رییس جمهور می‌رسد. رییس جمهور در صورتی که آنرا خلاف قانون تشخیص داد، نظر خود را با ذکر دلیل به دولت اعلام می‌نماید. قبل از هر گونه اصلاحات لازم، موارد خلاف قابل اجرا نخواهد بود. در صورت اجرا بدون رعایت مقررات این ماده، رییس جمهور می‌تواند دستور توقف اجرا را صادر نماید./

تبصره - اگر اختلاف نظر بین رییس جمهور و هیأت دولت در مخالفت با قانون به جهت استنباط از قوانین باشد، نظر رییس جمهور معتبر است. بدیهی است در صورت وجود تفسیر قانون عادی و یا تفسیر قانون اساسی رییس جمهور موظف به مراجعه به آن می‌باشد./

ماده ۶ - رییس جمهور یا نماینده قانونی او موظفند عهدنامه‌ها، مقاله‌نامه‌ها، موافقت‌نامه‌ها و قراردادهای دولت جمهوری اسلامی ایران با سایر دولتها و همچنین پیمانهای مربوط به اتحادیه‌های بین‌المللی را پس از تصویب مجلس شورای اسلامی امضا نمایند./

ماده ۷ - به منظور اجرای اصل ۱۲۹ نشانهای کشوری به پیشنهاد وزرای ذیربط و تصویب هیأت دولت نشانهای لشکری به پیشنهاد رییس ستاد مشترک و تصویب فرمانده کل قوا یا مقام مجاز از طرف وی به وسیله رییس جمهور اعطا می‌شود./

تبصره - دولت موظف است با همکاری دفتر ریاست جمهوری آیین‌نامه اجرایی اعطای نشانهای دولتی را تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به‌مورد اجرا گذارد./

بخش سوم - انتخابات و همه‌پرسی/

۱ - انتخابات/

ماده ۸ - در زمان جنگ و اشغال نظامی کشور، چنانچه برگزاری انتخابات در یک یا چند حوزه انتخابیه امکان‌پذیر نباشد، رییس جمهور توقف انتخابات در نقاط اشغال شده یا تمامی کشور را، با ذکر مدت کتبا به مجلس شورای اسلامی جهت اخذ تصمیم پیشنهاد می‌نماید./

تبصره - وزارت کشور موظف است قبل از برگزاری انتخابات گزارش مشروح و مستدل از موارد عدم امکان انتخابات را به رییس جمهور تسلیم نماید./

ماده ۹ - چنانچه در جریان برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی نیز به لحاظ وقوع جنگ، برگزاری انتخابات در یک یا چند حوزه انتخابیه متعسر گردد وزارت کشور بلافاصله گزارش توجیهی شروع توقف انتخابات را به رییس جمهور تسلیم می نماید تا برابر ماده ۸ این قانون عمل نماید./

۲ - همه پرسی/

ماده ۱۰ - رییس جمهور موظف است نتیجه همه پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی ظرف مدت ۵ روز امضا نموده و برای اجرا به مسئولین ابلاغ نماید./

بخش چهارم - در روابط خارجی و بین المللی/

ماده ۱۱ - سفرای جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور توسط وزیر امور خارجه به رییس جمهوری معرفی می گردند. رییس جمهور موظف است ظرف ۵ روز از معرفی، استوارنامه سفیر را امضا نماید./

تبصره - استوارنامه سفیران کشورهای دیگر با تأیید وزارت امور خارجه برای پذیرش تقدیم رییس جمهوری می گردد./

ماده ۱۲ - شرکت در کنفرانسها، سمینارها و اجلاسهای بین المللی که در سطح عالیترین مقام اجرایی کشورها تشکیل می شود در اختیار رییس جمهور می باشد./

فصل دوم - مسئولیت رییس جمهور در اجرای قانون اساسی/

ماده ۱۳ - به منظور پاسداری از قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در اجرای اصل ۱۱۳ قانون اساسی، رییس جمهور از طریق نظارت، کسب اطلاع، بازرسی، پیگیری، بررسی و اقدامات لازم مسئول اجرای قانون اساسی می باشد./

ماده ۱۴ - در صورت توقف یا عدم اجرای اصلی از اصول قانون اساسی رییس جمهور در اجرای وظایف خویش برای اجرای قانون اساسی به نحو مقتضی اقدام می نماید و برای این منظور می تواند مراتب را به اطلاع بالاترین مقام مسئول مربوطه برساند و علت توقف یا عدم اجرا را خواستار گردد. مقام مسئول موظف است پاسخ خود را مشروحاً و با ذکر دلیل به اطلاع رییس جمهور برساند. در صورتی که پس از بررسی به تشخیص رییس جمهور توقف یا عدم اجرا ثابت گردد، نسبت به اجرای اصل یا اصول مربوطه و رفع عوارض ناشی از تخلف اقدام و در صورتی که تخلف مربوط به نخست وزیر و وزرا باشد به مجلس شورای اسلامی ارجاع می دهد و در غیر این صورت پرونده امر به مرجع صالح ارسال خواهد شد./

ماده ۱۵ - به منظور اجرای صحیح و دقیق قانون اساسی، رییس جمهور حق اخطار و تذکر به قوای سه گانه کشور را دارد./

ماده ۱۶ - رییس جمهوری می تواند سالی یک بار آمار موارد توقف، عدم اجرا و نقض و تخلف از قانون اساسی را با تصمیمات متخذه تنظیم کند و به اطلاع مجلس شورای اسلامی برساند./

فصل سوم - نهاد ریاست جمهوری/

ماده ۱۷ - به منظور اداره امور نظارت رییس جمهور مندرج در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، نهاد ریاست جمهوری تشکیل می شود و دارای شخصیت حقوقی است./

ماده ۱۸ - سازمان و تشکیلات و امور استخدامی نهاد ریاست جمهوری با همکاری سازمان امور اداری استخدامی کشور تهیه و به تأیید رییس جمهور رسید./

فصل چهارم - نحوه رسیدگی به اتهامات و شکایات مربوط به رییس جمهور/

ماده ۱۹ - رسیدگی به اتهامات مربوط به تخلفات در رابطه با وظایف و اختیارات رییس جمهور در صلاحیت دیوان عالی کشور است و در جرایم عادی از طریق دادگاههای عمومی دادگستری تهران و با اطلاع مجلس صورت می گیرد./

تبصره - در هر کدام از اتهامات نامبرده رسیدگی مستقیماً به وسیله دادگاه انجام گرفته و دادسرا حق دخالت ندارد./

قانون فوق مشتمل بر نوزده ماده و پنج تبصره در جلسه روز پنجشنبه بیست و دوم آبان ماه یک هزار و سیصد و شصت و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۵.۹.۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است./

/

/

/